

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA
CROATIAN ASSOCIATION OF SOCIETIES OF DISABLED WORKERS

provodi projekt

GLAS PROTIV NASILJA NULTA TOLERANCIJA

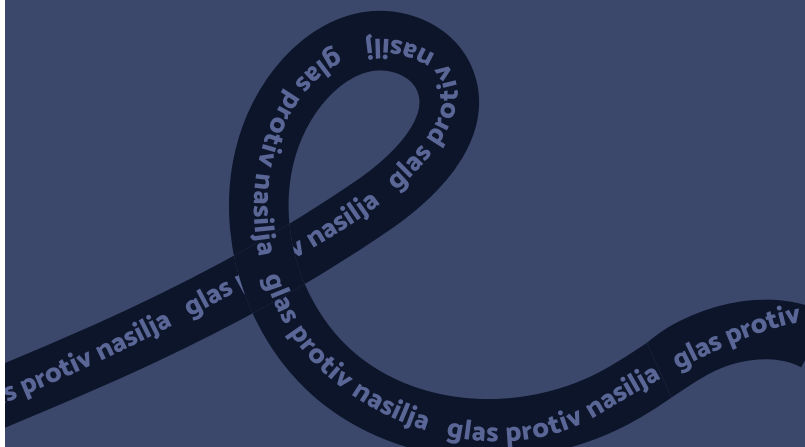
Zagrebačka
 županija

Ovaj projekt financira Zagrebačka županija. Sadržaj ove publikacije u isključivoj je odgovornosti Hrvatskog saveza udruga invalida rada i ne održava nužno stajalište Zagrebačke županije.

O PROJEKTU

Projekt „Glas protiv nasilja – nulta tolerancija” osmišljen je s ciljem informiranja, educiranja i osnaživanja invalida rada, osoba s invaliditetom i osoba starije životne dobi s područja Zagrebačke županije.

Cilj projekta je educirati korisnike o razlici između ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju te sprečiti nasilje nad starijim osobama.

UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU

Ugovor o doživotnom uzdržavanju je ugovor kojim se jedna strana ili davatelj uzdržavanja obvezuje da će drugu stranu ili trećeg primatelja uzdržavanja uzdržavati do njegove smrti, a zauzvrat druga strana izjavljuje da mu daje svu ili dio svoje imovine, ali je stjecanje stvari i prava odgođeno do smrti primatelja uzdržavanja

- ukoliko je davatelj uzdržavanja ispunio svoju ugovorom propisanu obvezu, on će nakon smrti primatelja uzdržavanja steći vlasništvo na imovini koja je bila predmetom ugovora
- pravo vlasništva stječe se upisom u zemljišnu knjigu temeljem ugovora o doživotnom uzdržavanju. Davatelj uzdržavanja ne može se upisati kao vlasnik nekretnine uz istodobno brisanje prava vlasništva primatelja uzdržavanja
- davatelj uzdržavanja ovlašten je samo zatražiti zabilježbu tog ugovora u zemljišnu knjigu - list C - teretovnica (čl. 581 ZOO-a i čl. 70 Zakona o zemljišnim knjigama)
- nakon smrti primatelja uzdržavanja: uz prijedlog za uknjižbu prava vlasništva, dostaviti smrtni list (izvornik ili ovjerena kopija) kao dokaz o činjenici smrti uzdržavanog

- u situaciji kad je predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju pokretnina ili neko pravo za koje se vodi javni upisnik, davatelj uzdržavanja ovlašten je zatražiti zabilježbu ili drugi odgovarajući upis toga ugovora u taj javni upisnik (npr. motorno vozilo)
- ako je zaključen ugovor o doživotnom uzdržavanju, u slučaju smrti davatelja uzdržavanja prije smrti primatelja uzdržavanja, njegova prava i obveze prelaze na njegova bračnog druga i njegove potomke (nasljednike prvoga nasljednog reda) koji su pozvani na nasljedstvo, ako oni na to pristanu, u slučaju da ne pristanu na produljenje ugovora o doživotnom uzdržavanju, ugovor se raskida, a oni nemaju pravo zahtijevati naknadu za prije dano uzdržavanje
- kada bračni drug i potomci nisu u stanju preuzeti ugovorne obveze, oni imaju pravo zahtijevati od primatelja uzdržavanja naknadu za uzdržavanje koje je dobio od pokojnog davatelja uzdržavanja (naknadu određuje sud)
- u trenutku smrti, primatelj uzdržavanja više nije vlasnik nekretnina kojih je bio vlasnik do svoje smrti, jer je bit ugovora o doživotnom uzdržavanju prijenos prava vlasništva koje je odgođeno do smrti primatelja uzdržavanja
- postojanje pravno valjanog ugovora o doživotnom uzdržavanju na temelju kojeg je ostavinska imovina prenesena na davatelja uzdržavanja, isključuje raspravu o ostavinskoj imovini, bez obzira što ugovor nije proveden u zemljišnim knjigama
- okolnost da je primatelj uzdržavanja umro nekoliko mjeseci nakon sklapanja ugovora o doživotnom uzdržavanju sama po sebi ne utječe na njegovu pravnu valjanost jer takav ugovor sadrži u sebi i elemente aleatornosti

- ugovor o doživotnom uzdržavanju stranke mogu sporazumno raskinuti i nakon što je počelo njegovo ispunjavanje, a raskid je moguć jednostrano kod stranaka koje prema ugovoru o doživotnom uzdržavanju žive zajedno pa se njihovi odnosi toliko poremete da zajednički život postane nepodnošljiv (stranke se ne podnose, posvađane su i sl.)
- također, svaka strana može raskinuti ugovor ako druga strana ne ispunjava svoje obveze koje je preuzela ugovorom (čl. 583., st.3, ZOO-a)
- u slučaju raskida ugovora, a ukoliko je za vrijeme trajanja ugovora primatelj uzdržavanja umjesto davatelja uzdržavanja izvršavao neku njegovu ugovornu obvezu (npr. plaćao režijske troškove za vrijeme zajedničkog života), primatelj uzdržavanja ima pravo tražiti naknadu takvih troškova
- sud može pravo primatelja uzdržavanja preinačiti u doživotnu rentu (osobna renta koja se isplaćuje do smrti primatelja uzdržavanja), ako to odgovara objema ugovornim stranama
- davatelj uzdržavanja prema zakonu ne odgovara poslije smrti primatelja uzdržavanja za njegove dugove, ali se može ugovoriti i drugačije, npr. da će davatelj uzdržavanja odgovarati za one njegove dugove koji postoje prema određenim vjerovnicima u trenutku sklapanja ugovora (čl. 582 ZOO-a)
- u sudskoj praksi postavljalo se pitanje može li ugovor o doživotnom uzdržavanju biti sklopljen na način da nakon smrti primatelja uzdržavanja njegova imovina prijeđe na neku treću osobu, dakle ne na davatelja uzdržavanja, te je sud odlučio da to nije moguće

UGOVOR O DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju kojim se jedna strana ili davatelj uzdržavanja obvezuje uzdržavati drugu stranu ili trećeg, primatelja uzdržavanja, do njegove smrti, a druga se strana obvezuje da će mu za života prenijeti svu ili dio svoje imovine.

- obveze primatelja i davatelja uzdržavanja su sadržajno iste kao i kod ugovora o doživotnom uzdržavanju, samo se trenutak ispunjenja obveze prepuštanja u vlasništvo imovine na strani primatelja uzdržavanja i obveza na strani davatelja uzdržavanja vremenski podudaraju te počinje za vrijeme života primatelja uzdržavanja (istog trenutka)
- davatelj uzdržavanja stječe vlasništvo imovine koja je predmetom ugovora, dok je primatelj uzdržavanja još živ
- obveza davatelja uzdržavanja u velikom dijelu se oslanja na njegovu savijest i odgovornost, pa se u praksi ugovor o dosmrtnom uzdržavanju nerijetko zlorabi na štetu primatelja uzdržavanja
- davatelj uzdržavanja kod ovog ugovora ima pravo odmah po zaključenju ugovora zatražiti i ishoditi uknjižbu prava vlasništva na nekretnini na svoje ime uz istodobno brisanje prava vlasništva s imena uzdržavanog

- pretpostavka za upis je da je ovim ugovorom o dosmrtnom uzdržavanju primatelj uzdržavanja dao tzv. tabularnu izjavu, dakle bez ikakvih daljnjih uvjeta i bez prethodnog odobrenja uzdržavanog, davatelj uzdržavanja na predmetnoj nekretnini može se uknjižiti kao vlasnik
- preporuka je da se kod ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, čiji je predmet nekretnina, osnuje stvarni teret uzdržavanja u korist primatelja uzdržavanja - pridržaj prava stvarnog tereta (čl. 587 ZOO-a)
- ako davatelj uzdržavanja umre prije primatelja njegova prava i obveze prelaze na njegove nasljednike, ako oni na to pristanu; ako na navedeno ne pristanu ugovor se raskida. Nasljednici nemaju pravo zahtjevati naknadu za prije dano uzdržavanje, te su još dužni vratiti primatelju uzdržavanja ono što je na temelju ugovora stekao davatelj uzdržavanja, primjerice nekretninu ako je bila predmetom ugovora
- ugovor o dosmrtnom uzdržavanju donekle je rizičan za obje ugovorne stranke (primatelj uzdržavanja treba odrediti koliku bi imovinu ustupio svom uzdržavatelju kojeg često niti dovoljno ne pozna, a davatelj uglavnom ne zna koliko će dugo primatelj živjeti i hoće li troškovi uzdržavanja premašiti vrijednost ugovorene imovine
- kod sklapanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju treba naglasiti da bez obzira sklapale ga osobe koje su u srodstvu (npr. roditelji i djeca kao nasljednici prvog nasljednog reda) ili ne, dužne su platiti porez na promet nekretnina, što nije slučaj kod ugovora o doživotnom uzdržavanju

VAŽNO!

Osnovna razlika između ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju je **trenutak prijenosa imovine** na davatelja uzdržavanja.

UGOVOR O DOŽIVOTNOM UZDRŽAVANJU

imovina primatelja uzdržavanja prelazi na davatelja uzdržavanja **u trenutku smrti primatelja uzdržavanja.**

UGOVOR O DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

imovina primatelja uzdržavanja prelazi na davatelja uzdržavanja odmah po sklapanju ugovora **za vrijeme života primatelja uzdržavanja.**

REGISTAR UGOVORA O DOŽIVOTNOM I DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

– provjeravat će se jesu li davatelji uzdržavanja već sklopili ugovor i s koliko primatelja uzdržavanja.

Broj primatelja uzdržavanja s kojima jedan davatelj uzdržavanja može sklopiti te ugovore ograničava se na **maksimalno tri**.

OSOBE S INVALIDITETOM

U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI

45.122

osoba s invaliditetom
= **15 %** ukupnog stanovništva

- **54,3 %** muškaraca, **45,7 %** žena
- Najviše osoba (**42,3 %**) u dobi 65+ godina
- Invaliditet prisutan i u dječjoj dobi (**15,6 %** u dobi 0-19 godina)

ZAŠTO JE OVO VAŽNO ZA UGOVOR O DOŽIVOTNOM I DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU?

Budući da je najveći broj osoba s invaliditetom u dobi 65+ godina, često im je potrebna dodatna podrška i sigurnost u starosti.

Ugovori o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju pravni su instrumenti kojima se osigurava skrb, njega i sigurnost osobama koje zbog dobi ili invaliditeta više ne mogu samostalno brinuti o sebi.

DJECA I MLADI

5.386 osoba s invaliditetom

ima evidentirana rješenja o primjerenom obliku školovanja
Najčešći razlozi: teškoće govora i učenja, višestruka te mentalna oštećenja

BRANITELJI I CIVILNE ŽRTVE RATA

2.380 branitelja s invaliditetom

143 osobe s posljedicama rata
(II. svjetski rat i poraće)

NAJČEŠĆE VRSTE OŠTEĆENJA

- Lokomotorni sustav
- Višestruka oštećenja
- Oštećenja drugih organa

Doživotno uzdržavanje

uzdržavatelj stječe imovinu tek nakon smrti primatelja uzdržavanja

Dosmrtno uzdržavanje

imovina prelazi na uzdržavatelja odmah, uz obvezu da pruža njegu i skrb do kraja života primatelja.

**HRVATSKI SAVEZ UDRUGA
INVALIDA RADA /
CROATIAN ASSOCIATION
OF SOCIETIES OF DISABLED
WORKERS**

i dalje s ružom

djeluje od 1967. godine s ciljem unapređenja društvenog položaja invalida rada, prevencije nastanka ozljeda na radu i zaštite prava invalida rada i svih osoba s invaliditetom.

U svome članstvu okuplja 29 udruga s područja cijele Republike Hrvatske. U smjeru unapređenja društvenog položaja i kvalitete življenja svih osoba s invaliditetom Hrvatski savez udruga invalida rada: zagovara prava osoba s invaliditetom, sudjeluje u kreiranju i oblikovanju socijalnih politika i mjera, organizira i provodi edukacije, seminare, okrugle stolove, tribine, treninge, pruža podršku u jačanju kapaciteta udruga članica informiranjem, savjetovanjem i edukacijama i obilježava Nacionalni dan invalida rada Hrvatske – 21. ožujak, Međunarodni dan osoba s invaliditetom 3. prosinac i vrši senzibilizaciju javnosti.

Hrgovići 47, 10 104 Zagreb
tel: +385 1 48 29 295
info@hsuir.hr

hsuir.hr

Ovaj projekt financira Zagrebačka županija. Sadržaj ove publikacije u isključivoj je odgovornosti Hrvatskog saveza udruga invalida rada i ne održava nužno stajalište Zagrebačke županije.